

Brancheteams stroomlijnen provinciaal toezicht

Provinciale toezichthouders zijn volgens het bedrijfsleven niet altijd consequent. Dit zorgt voor onduidelijkheid en een, zeker gevoelsmatig, hoge toezichtlast. Een branchegerichte aanpak moet hier verandering in brengen. Momenteel zijn er vier brancheteams actief. Als de aanpak succesvol blijkt, volgen er meer.

De branchegerichte aanpak is een onderdeel van het Programma Vernieuwing Toezicht van de rijksinspecties. Vergelijkbare bedrijven in verschillende provincies moeten door provinciale toezichthouders op eenzelfde manier worden aangepakt. Bij wijze van proef zijn er vier brancheteams opgericht. Zij houden toezicht op onder andere autodemontagebedrijven, granuleerbedrijven, asfaltverwerkers en afvalverbrandingsinstallaties (AVI's). Elk team schrijft een landelijk plan voor zijn eigen branche. Daarin verwerken zij een risicoanalyse en de handhavingprioriteiten. Bovendien onderzoeken ze één of twee problemen die al lange tijd spelen en waarvoor relatief snel een oplossing kan worden bedacht (quick wins). Eind 2009 moeten de branchepannen klaar zijn. Dan worden zij ter goedkeuring voorgelegd aan de verschillende provincies. Die blijven namelijk het bevoegd gezag en dus verantwoordelijk.

Snelle resultaten

Deze zomer hebben de brancheteams al hun waarde bewezen, stelt Leo Blanker, projectleider Vernieuwing Toezicht bij de VROM-Inspectie. „Er ontstond opeens ophef over AVI's die recyclebaar afval zouden innemen. Dit leidde tot ontevredenheid bij recyclebedrijven die claimden dat zij een deel van hun aanvoer kwijtraakten. De Tweede Kamer debatteerde in die periode over het Landelijk Afvalstoffenplan 2. Er werd beweerd dat de AVI's zich niet aan de minimumstandaarden van dit plan hiel-

den. Ik heb de leden van het betrokken brancheteam een aantal vragen gesteld over de inname van afval. De toezichthouders controleerden daarna met spoed de AVI's. Binnen anderhalve week bleek dat de beschuldigingen ongegrond waren. Met goed ingevoerde brancheteams kun je dus snel resultaten behalen.”

Een tweede voorbeeld komt uit de autodemontagebranche. Blanker: „Die staat eigenlijk model voor de nieuwe aanpak. Autorecycling Nederland (ARN), de organisatie die de verwijderingsbijdrage beheert, en de STIBA, de vertegenwoordiging van de autodemontagebedrijven, overleggen al enige jaren met toezichthouders uit vijf provincies. Bijvoorbeeld over nieuwe wetten en regels. Daarnaast is ARN erg gespist op het schoonhouden van de branche. De stichting is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de uitvoering van de sloopregeling. Mogelijke fraude wordt strikt in de gaten gehouden. Als ARN een van haar leden toch een aanmaning moet sturen, dan ontvangt de VROM-Inspectie daar een afschrift van.” De mogelijke fraudegevoeligheid van de sloopregeling was voor Blanker aanleiding om betrokken instanties als SenterNovem, BOVAG (branchevereniging voor garagehouders), de vereniging van auto-importeurs (RAI), STIBA en ARN te bezoeken. Alle organisaties vroeg hij naar de zwakke punten in de regeling. De resultaten van deze gesprekken werden teruggekoppeld aan het brancheteam. Blanker: „Ook hier geldt het voordeel

van de korte klap. Met één mailtje kun je alle leden op de hoogte brengen van hiaten in de regelgeving. Dit werkt echter alleen als de branche ook zelf schoon wil werken.”

Freeriders

Er staat wel iets tegenover de geboden transparantie en het geschonken vertrouwen. Bedrijven die zich niet aan de voorschriften houden, moeten worden aangepakt. Van de brancheverenigingen wordt verwacht dat zij zogenoemde 'freeriders' aangeven bij het VROM-Inspectie Meldpunt (VIM). Dit is een uitgebouwde versie van het al bestaande landelijke meldpunt voor vuurwerk, internationale afvaltransporten en legionella. Gelukkig beschouwen de brancheverenigingen illegaliteit ook als een groot probleem. De meldingen zullen daarom naar verwachting wel binnenkomen. In 2011 moeten de brancheteams het nut van de branchegerichte aanpak hebben aangetoond. Als dat lukt, moeten er in 2015 teams zijn voor alle afvalbranches. Blanker: „Dit is het toezicht van de toekomst.”

Het bedrijfsleven heeft over het algemeen geen moeite met inspecties, maar wel met ondeskundige toezichthouders. Dat tonen diverse onderzoeken naar toezichtlast aan. De branchegerichte aanpak maakt het gemakkelijker om kennis binnen het brancheteam uit te wisselen en te delen met ervaren en minder ervaren inspecteurs. Dat is een groot voordeel van deze aanpak, stelt Ivar Bijvoet, landelijk branchemanager van het brancheteam puinbrekers. Sinds een jaar is Bijvoet toezichthouder bij enkele grote puinbrekers in de provincie Utrecht. Hij heeft veel baat bij de kennisuitwisseling in het team. „Zo bouw ik snel

kennis op over dilemma's, die soms al jaren spelen. Een branchemanager moet bovendien niet terugschrikken voor gesprekken met brancheverenigingen. Een delegatie van ons team is bij alle drie de verenigingen langs geweest. Heel leerzaam en nuttig."

Quick wins

Het brancheteam moet vooral praktisch zijn ingesteld. Zoeken naar wat onduidelijk is voor de branche en hoe dat snel kan worden opgelost; quick wins dus. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk of er een geleidebrief noodzakelijk is bij het vervoeren van gecertificeerd puingranulaat. De ene provincie stelt dat ontoegepast granulaat een afvalstof is (en er dus een geleidebrief nodig is). Bij andere provincies is dit niet nodig, omdat zij gecertificeerd puingranulaat als een grondstof zien. Bijvoet: „Stel je eens voor hoe dit op landelijk werkende puinbrekers overkomt. Met hun lading doorkruisen zij meerdere provincies. In de ene provincie vraagt de toezichthouder wel naar de geleidebrief, in de andere niet."

Ook is het onduidelijk of asfaltgranulaat een gevaarlijke afvalstof is. De Europese Afvalstoffenlijst (Eural) stelt dat asfaltgranulaat een gevaarlijke afvalstof is als een partij meer dan 1.000 mg/kg koolteer bevat. De concentratie van deze stof is echter praktisch niet vast te stellen. Het

Besluit bodemkwaliteit bepaalt dat er sprake is van teerhoudend asfaltgranulaat wanneer minimaal 75 mg/kg PAK(10) aanwezig is. Dit is wél eenduidig vast te stellen. „Door de laatste definitie leidend te maken, kan deze onduidelijkheid worden weggenomen", stelt Bijvoet. „Omdat de provincies het bevoegd gezag zijn voor de afvalverwerkende bedrijven moeten zij allemaal akkoord gaan met deze oplossing. Het brancheteam is een uitstekend platform om dit te organiseren."

Vol daadkracht

Veel overleg gaat volgens Bijvoet niet ten koste van de slagkracht van de handhaving. „Sterker, het brancheteam voor puinbrekers bestaat uit enthousiaste collega's die er fris tegen aan kijken en vol daadkracht zijn. Het blijven toezichthouders. Daarnaast merken we in de gesprekken met de brancheverenigingen dat ook zij echt netjes willen werken. Illegale mobiele puinbrekers bijvoorbeeld, zijn voor hen een grote ergernis. De

ene dag staan zij op deze plek en de volgende dag heel ergens anders. Zonder dit te melden. Er is slecht grip op te krijgen, ook door gemeenten die er formeel op toe zien. Binnen de brancheverenigingen circuleert een plan om bij mobiele puinbrekers een GPS (global positioning system, HH) in te laten bouwen. Dan is altijd te zien waar de breker zich bevindt. Dit gebeurt nu nog slechts incidenteel. Maar als het brancheteam en de brancheverenigingen allemaal zeggen dat er echt een GPS moet komen, dan kunnen we samen bij de wetgever in Den Haag aankloppen. Dat maakt onze positie een stuk sterker."

Nadere inlichtingen:

Leo Blanker, VROM-Inspectie, tel. 010-224 44 44, leo.blanker@minvrom.nl;
Ivar Bijvoet, Provincie Utrecht, tel. 030-258 30 60, ivar.bijvoet@provincie-utrecht.nl
Marinus Jordaan, IPO, tel. 070-888 12 93, m.jordaan@ipo.nl

Tekst: Nicoline Elsink

Branchemanagers:

Puinbrekers +: Ivar Bijvoet, ivar.bijvoet@provincie-utrecht.nl
Autodemontage: Walter Luitwieler, walter.luitwieler@flevoland.nl
Afvalverbrandingsinstallaties: Rene Bontje, raj.bontje@pzh.nl
Op- en overslagbedrijven: Erna Poolman, h.poolman@fryslan.nl